

РЕШЕНИЕ

№ 970

гр. София, 14.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 28 състав,
в публично заседание на 24.01.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антони Йорданов

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **5269** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от АПК във вр.чл. 68 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр./.

Образувано е по жалба на М. П. К., лично и като представляващ политическа партия /ПП/ „ПРАВОТО“, срещу Решение № 145/18.04.2023г. по преписка № 19/2022г. на Комисията за защита от дискриминация, 5 членен разширен състав.

В жалбата са развити доводи за незаконосъобразност на обжалвания административен акт, поради издаването му при съществено нарушение на административно производствените правила, тъй като органът се е произнесъл без да е обсъдил всички приложени доказателства и в противоречие с материално правните разпоредби като се иска неговата отмяна. Като нарушения на процесуалните правила се сочат нарушение на чл. 9 от ЗЗДискр. при разпределение на доказателствената тежест и липса на мотиви в административния акт. по същество се твърди, че Българска национална телевизия /Б./ незаконосъобразно и в противоречие на правилата за равнопоставеност е отказала на оспорващата платено, както и безплатно участие в предавания и диспути по повод избори за президент и избори за народни представители.

Ответникът – Комисия за защита от дискриминация за съдебно заседание редовно призована, не изпраща представител. В писмено становище по делото аргументира неоснователност на жалбата.

Заинтересованата страна Българска национална телевизия се представлява от юрк. С., който моли за отхвърляне на жалбата.

Заинтересованите страни Г. Л. и О. Д. за съдебно заседание редовно призовани, не изпраща представител и не ангажират становище.

Съдът, след като се запозна с приложените по делото писмени доказателства и становищата на страните, прие за установено следното от фактическа страна :

Производството пред административния орган е образувано с Разпореждане № 52 от 24.01.2022г. на Председателя на Комисията за защита от дискриминация по повод жалба вх. №44-00- 3866/23.11.2021г. и допълнения към нея вх. №44-00-3917/29.11.2021г. и вх. №44-00- 292/20.01.2022г., подадени от М. П. К. и ПП Правото, чрез М. П. К. - председател и представляващ ПП Правото. С оглед изложените оплаквания за дискриминация и „тормоз“ по смисъла на §1, т.1 от ДР на ЗЗДискр. по защитените съгласно чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. признаци „политическа принадлежност“, „лично положение“ и „обществено положение“, преписката е разпределена за разглеждане на петчленен разширен заседателен състав на КЗД.

Твърденията в жалба вх. №44-00-3866/23.11.2021г. и допълнение към нея вх. №44-00-3917/29.11.2021г. са, че оспорвашата е кандидат за президент на Република България и кандидат за народен представител от МИР 23 и МИР 25 - С.. Издигната е от ПП ПРАВОТО и е неин председател.

В изборите кандидатите от ПП ПРАВОТО, а именно кандидат президентската двойка и кандидатите за народни представители се третират по-неблагоприятно, отколкото се третират другите кандидати, участващи в управлението на държавата и в предишното Народно събрание. Твърди, че преди изборите, а сега и по време на кампанията се допускат едни и същи лица и се манипулира общественото мнение по въпроси, касаещи целия български народ. Освен горното, предаванията на Б. отказали платено участие на кандидатите от ПП ПРАВОТО, с мотив, че датите за предаванията са вече заети. Счита, че това е абсурдно и недопустимо. Това е дискриминационно, нарушени са човешките права, както и тяхната равнопоставеност на участие в изборите. По този начин, новите кандидати и партии участници в изборите никога няма да могат да бъдат представени пред обществото от медиите. От Б. се оправдали, че датите са заети, тъй като партиите били изпратили заявките си за платено участие 24 часа преди тях. Твърди, че това е абсурдно, тъй като на 13 октомври е бил изтеглен техният номер и веднага подали заявка за платено участие в отделните предавания. ПП ПРАВОТО на 13 октомври 2021г. подали заявка за платено участие в различните предавания. Новите партии и участници не получавали субсидии от държавата, а ползват медийни пакети по чл. 178 от Изборния кодекс.

В случая Б., отказвайки да ги включи в платените участия за представяне на кандидатите им за президент и народни представители е осъществила акт на дискриминация, нарушени са човешките права на кандидат президентската двойка адв. М. К. и акад. Г. П., както и участието им като кандидати за народни представители, както и тяхната равнопоставеност на участие в изборите.

Твърди се, че ПП ПРАВОТО има подадени заявки до отделните платени предавания още на 13.10.2021 г. Оказало се, че само сутрешния блок „Денят започва“ им определя за свободна дата 03.11.2021г. за участие на издигнатите кандидати за народни представители и дата 25.10.2021г. за кандидат президентската двойка. Единственото платено участие имали само на 25.10. 2021г., като кандидат президент и на 03.11.2021г. в сутрешния блок „Денят започва“ като кандидат за народен представител.

От предаването „Денят започва с Г. Л.“ дори не се обадили да потвърдят някаква дата.

На изборите на 04.04.2021г. ПП ПРАВОТО също не била допусната до участие при това платено такова, до това предаване. Счита, че горното е дискриминационно, нарушаване на Конституцията на Република България, както и чл.6 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. Нарушен и чл.10 от Конвенцията, а именно всеки има право на свобода на изразяването на мнения. Това право включва свободата да отстоява своето мнение, да получава и да разпространява информация и идеи без намеси на държавните власти.

Твърди, че другите партии и коалиции, както и физически лица имат участие по три пъти. В случая при 6 участия в едно предаване - платени, те имали само едно за кандидат президент на 25.10.2021г. и едно за народни представители. За други платени участия не били допуснати. Изразява мнение, че това е дискриминационно и нарушаващо правата им като граждани, а на нея лично като кандидат президент и кандидат депутат.

Твърди се още, че когато участвала на 25.10.2021г. единствено нейното участие не било публикувано на страницата на Б.. На 01.10.2021г. при представянето прикрили дългогодишния ѝ професионален опит в банковата система като Директор и в Надзорен съвет на банки. Счита, че явно, целта им е хората да не разберат за нейната сериозна и качествена експертиза като финансист и адвокат.

Жалбоподателката счита, че Б. системно дискриминира и се отнася тенденциозно и пренебрежително към нея. Причина за това са жалбите ѝ срещу корупцията по високите етажи, както и в съдебната система. Твърди, че Б. не за първи път не допуска обществеността да се информира за проблемите в държавата, за корупцията. Лично е подавала сигнали до Б., но никога не са ги отразявали, тъй като нейните сигнали са срещу министри, кметове, шефове на НАП, шефове на банки, ЦСИ-та, ДСИ-та, съдии, прокурори и др.

Освен горното сочи, че О. Д. - Директор „Търговски отдел“ в Б. нарушил чл.2, ал.5 от Етичния кодекс на работниците и служителите на Б., при незачитане на личността. Същият без да се представи и без да се е обърнала към него, от позицията на властимащ се държал нелюбезно, невъзпитано, арогантно. Освен, че се държал непристойно, но и отправил обиди, като подигравателно казал, „вероятно или предполагам, че си грамотна“, нали си юристка. С това си поведение Д. целял да бъде унижена, да урони нейния авторитет като обществено ангажирана личност. Ставало въпрос за подаване на заявки във връзка с усвояване на средства за медийни пакети по чл.178 от Изборния кодекс, което е поискано по-горе. Освен унизителното отношение спрямо нея, същият отправил заплахата, че ако не напусне сградата „ще извика охраната да ме изхвърли“. Когато му казала, че не трябва да има такова поведение още повече, че е обществена телевизия и получава заплата от нашите данъци, Д. направо се нахвърлил срещу нея и ѝ казал, „я кажи ти какви данъци си плащала, кажи какви данъци си плащала“. Твърди, че от нейна страна нямало никаква провокация. Служителките, присъствали на случая може би от страх няма да посмеят да кажат истината, но описаното е точно така. Счита, че във връзка изложеното О. Д. е нарушил Етичния кодекс на работниците и служителите в Б. и е уронил престижа на обществената телевизия.

В допълнение вх. №44-00-292/20.01.2022г. жалбоподателката уточнява, че жалбата освен за нейните права и законни интереси като кандидат за народен представител и кандидат за президент, засяга и всички други кандидати издигнати от ПП ПРАВОТО, като кандидати за народни представители, тъй като им се ограничило медийното

представяне пред обществото и това, че същите са издигнати от една нова партия, която е законно регистрирана като политическа партия. Счита, че по отношение на членски състав на партията също е дискредитиран по политически признак. Същите не се допуснали до медийно участие с оглед обстоятелството, че са от партия ПРАВОТО, партията, учредена от потърпевши граждани.

Твърди, че с отказа да бъдат допуснати до медийно представяне в обществото преди и по време на изборите, когато вече участвали и имали равни права на медийно участие, те от ПП ПРАВОТО загубили изборите именно поради отказа обществото да разбере, че и те участват в изборите. Няма как някой, който не знае за партията да гласува за нея. Посочила в жалбата, че с приетото решение и сключения договор с Б., всеки участник-партия имал право да участва до три пъти във всяко едно предаване на Б.. На ПРАВОТО и нейните кандидати не се дала възможност да участват в нито едно безплатно и платено предаване в дните събота и неделя. Дори безплатните, задължителните определени със жребий от ЦИК се давали във време/час, когато хората тръгват на работа или се връщат и то до петък.

С писмо отговорникът е уведомен за образуваното производство като при спазване на разпоредбите на чл.55, ал.2 и чл.59 от ЗЗДискр. е дадена възможност за изразяване на становище като са указани документите, които следва да представи.

В изпълнение указанията на административния орган, в хода на административното производство са постъпили становище вх. №41-10-9/21.03.2022г. О. Д. - директор на Дирекция „Търговска дейност и комуникации“ в Българска национална телевизия изцяло отхвърля като неверни, изопачени и манипулативни твърденията на М. П. К., изложени в жалбата й до КЗД, по която е образувана преписка №19/2022г.

Със становище вх. №41-10-10/21.03.2022г. Г. Л. - изпълнителен продуцент и водещ в Б., Дирекция „Новини и актуални предавания“ сочи, че ПП „ПРАВОТО“ не е имала участие в предаването „Денят започва с Г. Л.“ по време на двете предизборни кампании за парламентарните избори на 04.04.2021г. и на 14.11.2021г. Соци, че причината за това е, че ПП „ПРАВОТО“ не е спазила споразумението, подписано между Б. и политическите партии и коалиции, регистрирани в ЦИК за участие и в двата вота. Соци, че Б. сключва предизборно споразумение по чл.189, ал.4 от Изборния кодекс с партиите, коалициите и инициативните комитети, регистрирани за участие в изборите. Същото е подписано от ПП „ПРАВОТО“ /подпис под №16 от председателя на партията М. К./ Предизборното споразумение е одобрено с Решение №2157- НС/02.03.2021г. на ЦИК. Страните по Споразумението са се съгласили, че предизборната кампания за народни представители в програмите на Б. ще се провежда в съответствие с това Споразумение. В предизборното споразумение изрично е посочено, че заявките за участие се приемат не по-късно от три дни преди предаването, като предимство имат първите заявили по време /чл.11, ал.4, т.2 от Споразумението/. За нуждите на проучването Г. Л. предоставя справки за подадени заявления за участие. От същите се установявало, че за вота на 4 април 2021г. от ПП „ПРАВОТО“ дори не са заявили желание да участват в предаването „Денят започва с Г. Л.“.

По отношение на изборите на 13 октомври 2021г., съдържанието на имейла на служебната поща, изпратен от ПП „ПРАВОТО“, гласял: „З., очаквам потвърждение на датите. М. К. - председател на ПП Правото“. Първо - писмо с такова съдържание не отговаря на регламента: от него не става ясно на коя дата желае участие К., както и не става ясно с каква продължителност желае да бъде „платеното интервю“ /това е избор

на партията или коалицията/. По същество това не е коректно подадена заявка. Към този ден и час - сряда, 13 октомври 2021г., 22:29 часа - всички свободни позиции били заети, което е видно от предоставената справка.

По отношение на избори за народни представители 04.04.2021г. Г. Л. уточнява, че ПП „ПРАВОТО“ нямат подадена заявка за участие. С молба вх. №44-01-138/19.10.2022г. предоставя информация за кандидатите, които са участвали или са били с отказано участие в предаването „Денят започва с Г. Л.“ - програма Б. 1 на Българската национална телевизия, в рамките на предизборните кампании - в изборите за народни представители на 04.04.2021г. и изборите за народни представители и президент и вицепрезидент на 14.11.2021г.

В писмено становище вх. №41-10-11/21.03.2022г. Е. К. - генерален директор на Българска национална телевизия сочи, че на общо основание подадената жалба от М. П. К. като кандидат за президент и кандидат за народен представител и като председател на ПП „ПРАВОТО“, се явява недопустима. Алтернативно счита, че подадената жалба се явява и неоснователна, тъй като не са налице никакви дискриминиращи действия, насочени срещу ПП „ПРАВОТО“, срещу нейния председател или членове на партията. В позицията си излага подробни и хронологични аргументи и представя доказателства за тях. По същество твърди, че М. К. се е възползвала от възможността за участие в Б. по повод изборите за народни представители /04.04.2021г./ и за избор на президент и за избор на народни представители /14.11.2021г./, като по отношение на последните не са се възползвали от възможността и не са подали заявки за излъчване нито встъпително обръщение на кандидат-президент, нито встъпителен клип в кампанията за избор на народни представители.

В становището се поддържа, че законът е предвидил специални условия и ред за разглеждане на жалби във връзка с нарушения в хода на предизборната кампания и това не е редът по 33Дискр., който ред не бил спазен от ПП „ПРАВОТО“. От последното счита, че не може да се направи извод, че представителите на ПП „ПРАВОТО“ са дискриминирани или не са получили възможност да изложат тезите си пред избирателите посредством телевизионния ефир.

Видно от приложените по делото протоколи, съгласно чл. 60 и сл. от 33Дискр. са проведени две открити заседания, за които страните са били надлежно призовани. В съответствие с чл. 62 от 33Дискр. на страните е била предоставена възможност да се помирят, изслушани са направените от присъстващите искания и изложените пред Комисията съображения по същество, предоставена е възможност за депозиране на заключителни писмени становища.

Според протокол от 15.02.2023г., на същата дата е проведено заседание по преписка №19/2022г., като е обявено, че КЗД ще се произнесе с решение по преписката.

Постановено е Решение № 145/18.04.2023г. на Комисията за защита от дискриминация, петчленен разширен заседателен състав, с което е прието за установено както следва:

Установява, че с действията си, ответната страна Българска национална телевизия, представлявана от генералния директор, не е осъществил дискриминация по защитените съгласно чл.4, ал.1 от 33Дискр. признаци „политическа принадлежност“, „лично положение“ и „обществено положение“ по отношение на М. П. К. и ПП Правото, чрез М. П. К. - председател и представляващ ПП Правото.

Установява, че с действията си, ответната страна О. Д. - търговски директор в Б., не е

осъществил дискриминация и „тормоз“ по смисъла на §1, т.1 от ДР на ЗЗДискр. по защитените съгласно чл.4, ал. 1 от ЗЗДискр. признаци „политическа принадлежност“, „лично положение“ и „обществено положение“ по отношение на М. П. К. и ПП Правото, чрез М. П. К. - председател и представляващ ПП Правото.

Установява, че с действията си, ответната страна Г. Л. - водещ на предаването „Деня започва с Г. Л.“ по Б., не е осъществил дискриминация и „тормоз“ по смисъла на §1, т.1 от ДР на ЗЗДискр. по защитените съгласно чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. признаци „политическа принадлежност“, „лично положение“ и „обществено положение“ по отношение на М. П. К. и ПП Правото, чрез М. П. К. - председател и представляващ ПП Правото.

Оставя без уважение жалба вх. №44-00-3866/23.11.2021г. и допълнения към нея от М. П. К. и ПП „ПРАВОТО“.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи :

Жалбата за допустима за разглеждане по същество, като подадена от надлежна страна-адресат на административния акт, в рамките на преклузивния срок доколкото съобщението за изготвеното решение е получено на 05.05.2023г., а жалбата е подадена на 17.05.2023г. чрез административният орган.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Решението е постановено от компетентен орган – Комисия за защита от дискриминация, конституиран съгласно разпореждане № 52/24.01.2022г. на председателя на КЗД за образуване на преписка и последващо разпределяне в изпълнение на нормата на чл. 54 ЗЗДискр. и разпореждане № 53/25.01.2023г. за определяне на подпомагащ експерт. Решението е постановено от надлежен състав предвид разпореждане № 52/24.01.2022г. и Заповед № 12-11-285/13.02.2023г. за заместване на член на състав. Разпоредбата на чл. 64 от ЗЗДискр. във връзка с чл. 35, ал. 2 от ППКЗД предвижда, че „решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете на заседателния състав и се подписват от него“, като при несъгласие на член от състава с решението на мнозинството последният го подписва с особено мнение, което мотивира. В случая е налице съответствие между лицата, които са присъствали на проведеното последно заседание, и тези, които са се подписали под крайния за производството акт.

При постановяване на решението е спазена изискуемата форма, съгласно чл. 66 ЗЗДискр, като същото съдържа наименованието на органа, който го е издал, фактическите и правните основания за издаването му, диспозитивна част, пред кой орган и в какъв срок решението може да се обжалва.

В хода на административното производство не са допуснати нарушения на административнопроизводствените правила от категорията на съществените, които да са ограничили правото на защита на оспорващия, както и да са препятствали възможността му адекватно да я организира. Правилата, по които се провежда производството пред КЗД са регламентирани в глава IV, раздел I от ЗЗД. За изясняване на фактическата обстановка е извършена процедура по проучване по смисъла на чл. 55 от закона. Изискани са становища и обяснения по изложените оплаквания от ответника и заинтересованите страни в производството по реда на чл. 55 – чл. 59 ЗЗДискр,

дадена им е възможност да представят доказателства. Проведени са открити заседания, дадена е възможност на страните да се запознаят със събраните материали. След изясняването му от фактическа и правна страна, председателят на състава е закрил заседанието, след което е постановено порцесното решение.

Не е нарушено правилото на чл. 9 от ЗЗДискр. Същата установява специални правила за разпределяне на доказателствената тежест в процеса. То изисква фактите на дискриминация да бъдат първоначално установени от жалбоподателя, който провежда по отношение на тях насрещно доказване /което може да бъде и непълно/. Т.е. следва да докаже само фактите, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация. Едва след това тежестта на доказване се прехвърля върху ответника, който следва да установи чрез провеждане на пълно доказване, че не е налице неравенство в третирането. Тежестта на доказване в хипотезата на тази разпоредба е възложена на ответника, но само ако са налице предпоставките за прилагането и.

Липсват доказателства, от които да се установи, че ответниците са нарушили правото оспорващата на равно третиране по признаците „политическа принадлежност“, „лично положение“ и „обществено положение“. В тази насока следва да се посочи, че нито в хода на административното производство пред КЗД, нито в съдебното обжалване са ангажирани доказателства М. К. в лично качество или като представляващ ПП „ПРАВОТО“, към периодите на провеждане на избори, когато се твърди да е осъществена дискриминация по защитени признаци „политическа принадлежност“, „лично положение“ и „обществено положение“, при наличието на еднакви или почти еднакви други условия, ответниците да са се отнесли или да би се отнесли по-неблагоприятно към нея. Поради това не е доказана вероятността за дискриминация, което при прилагане правилото за разпределение на доказателствената тежест по чл. 9 от ЗЗДискр да обоснове предположение за извършена дискриминация и съответно да обвърже ответната страна със задължение да доказва, че принципа на равно третиране не е нарушен. Действително, от данните по преписката се установява, че между К. и О. Д. - търговски директор в Б. е имало пререкания. По отношение на случая К. твърди, че са отправени обиди и заплахи, а ответникът Д. излага аргументи във връзка с епидемичната обстановка, липсата на предпазна маска и като цяло недопустимостта на присъствието на К. в служебни помещения. В този смисъл от доказателствата по делото не може да се направи обоснован извод за наличие на защитен признак, който да е основание за по-неблагоприятното третиране, както и за действия по отношение на К.. Отправените „обиди, заплахи, вербална агресия и пр.“ не представляват дискриминационно третиране, а и се санкционират по друг ред (в случай, че се установят такива). Обратното, от данните по преписката и изявленията на жалбоподателката не може да се направи извод *prima facie*, че са налице действия или бездействия на ответниците, нарушаващи равенството на страните при и по повод изборния процес. От ангажираните от ответниците доказателства се установява, че по отношение на изборите за народни представители /04.04.2021г./ жалбоподателката и представляваната от нея политическа

партия са се възползвали от възможността за публични изяви по Б.. По отношение на изборите за президент и народни представители /14.11.2021г./, действително К. и ПП „ПРАВОТО“ не са се възползвали в пълен обем от възможността, предоставена от Б., но последното не може да се вмени във вина на медията, доколкото своевременно не са били подадени заявки за участия (встъпително обръщение на кандидат-президент и встъпителен клип в кампанията за избор на народни представители).

Предвид изложеното (а и обсъденото по-долу в изложението) не се налага извод, че е възможно да е извършена дискриминация от ответните страни Б., Г. Л. и О. Д.. Следователно, правилно КЗД не е приложил съответната хипотеза, при която тежестта на доказване е разменена.

По съответствието с материалният закон съдът съобрази следното:

С императивната разпоредба на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. По смисъла на ал. 3 на същата норма непряка дискриминация е поставянето на лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрални разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими.

В разпоредбата на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. е дадено определение на понятието "неблагоприятно третиране", а именно - всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго въз основа на признаците по чл. 4, ал. 1 или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица.

Тормоз по смисъла на § 1, т. 1 от ДР от ЗЗДискр. е всяко нежелано поведение на основата на признаци по чл. 4, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗДискр., изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване на достойнството на лицето и създаване на враждебна, обидна или застрашителна среда.

От анализа на цитираните норми следва извода, че за да е налице проява на дискриминация по смисъла на ЗЗДискр. е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр. В този смисъл не е достатъчно да се установи по-неблагоприятно третиране на определен кръг лица в конкретен случай, а е необходимо да се докаже още, че това третиране е извършено съзнателно по някои от признаците, очертани в чл. 4 от ЗЗДискр., като следва

да е налице и връзка между неблагоприятното отношение и причината за него, като при всички случаи следва да се изразява в някой признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр.

В хода на производството пред Комисията за защита от дискриминация е установено, че във връзка с изборите за народни представители, проведени на 04.04.2021г., Българската национална телевизия е сключила предизборно споразумение по чл.189, ал.4 от Изборния кодекс с партиите, коалициите и инициативните комитети, регистрирани за участие в изборите. Същото споразумение е подписано от ПП „Правото“ /подпис под №16 от председателя на партията М. К. - жалбоподател по преписката/. Предизборното споразумение е одобрено с Решение №2157-НС/02.03.2021г. на ЦИК, като страните по Споразумението са се съгласили, че предизборната кампания за народни представители в програмите на Б. ще се провежда в съответствие с това Споразумение.

В т.51 и следващите на Решение №2064-НС/16.02.2021г. на ЦИК за условията и реда за провеждане на предизборна кампания в изборите за народни представители на 4 април 2021г. е предвидено изрично, че при нарушаване на реда за провеждане на предизборната кампания от доставчиците на медийни услуги партиите, коалициите и инициативните комитети могат да подадат жалба до Централната избирателна комисия за доставчик с лицензия или регистрация с национален обхват като Б.. ЦИК разглежда жалбата и се произнася с решение, което подлежи на обжалване пред ВАС по реда на чл.58 от Изборния кодекс.

КЗД установява, че жалбоподателката е имала възможността да подаде жалба до Централната избирателна комисия като държавен орган, отговарящ за спазването на изборните правила и осъществяващ контрол, но не го е сторила. Установено е, че с Решение №2128-НС/24.02.2021г. ЦИК е приела Правила за отразяване от Българска национална телевизия и Българско национално радио на проявите на кандидатите за народни представители в изборите на 4 април 2021г., регистрирани от партиите, коалициите и инициативните комитети по време на предизборната кампания. В т.27 от същото решение е посочено, че „При нарушаване на реда за провеждане на предизборната кампания от Б. и БНР партиите, коалициите и инициативните комитети чрез лицата, които ги представляват, или чрез упълномощени от тях лица могат да подадат жалба в срок до 24 часа след излъчване на съответното предаване по реда на Решение №2064-НС/16 февруари 2021г. Установено бе, че съгласно чл.11, ал.4, т.2 от Споразумението изрично е посочено, че заявките за участие се приемат не по-късно от 3 дни преди предаването, като предимство имат първите заявили по време. Като представител на партията и кандидат за народен представител М. К. е участвала във всички възможни форми на предизборната кампания:

- на 18.03.2021г. „Парламентарни избори 2021г.: Диспут“;
- на 23.03.2021г. „Денят започва“ - платено интервю;
- на 26.03.2021г. „Денят започва“ - платено интервю.

Между Б. и ПП „Правото“ е сключен договор №ДГ-1328/24.03.2021г., който е одобрен от ЦИК, за предоставяне на медийна услуга - 2 бр. платено интервю в сутрешния блок „Денят започва“. Във връзка с този договор, страните по него

са подписали Протокол за приемане на изпълнението на медийната услуга, при което са констатирани, че услугата е изпълнена в пълен обем и без недостатъци. За ПП „Правото“ протоколът е подписан от председателя на партията М. К., а за Б. е подписал О. Д. - директор на Дирекция „Търговска дейност и комуникации“. Между Б. и ПП „Правото“ има и още един сключен договор за предоставяне на медийна услуга - 1 бр. агитационен клип. Страните са подписали Протокол за приемане на изпълнението на медийната услуга, при което са констатирани, че услугата е изпълнена в пълен обем и без недостатъци. За ПП „Правото“ протоколът отново е подписан от председателя М. К., а за Б. е подписал директорът на Дирекция „Търговска дейност и комуникации“ О. Д.. Засадаващият състав следва да отбележи, че на основание чл.4, ал.6 от Споразумението, още при откриването на предизборната кампания на 05.03.2021г. в програма „Б. 1“ и „Б. 4“, Българската национална телевизия е излъчила безплатно в полза на ПП „Правото“ встъпителен агитационен клип. При закриването на предизборната кампания на 02.04.2021г. в програма „Б. 1“ и „Б. 4“, Б. е излъчила безплатно в полза на ПП „Правото“ и заключителен агитационен клип.

От събраните по преписката материали КЗД установява, че след приключването на изборите, в Б. по електронна поща е постъпило Отворено писмо входящо под №10-01-887/12.04.2021г. от М. К. - председател на ПП „Правото“, в което били изложени оплаквания, че партията ѝ е била ограничена в телевизионните си участия в програмите на Б.. С писмо изх. №10-01-887#1/14.04.2021г. генералният директор на Б. е уведомил М. К. за причините, които са възпрепятствали участието на представител на ПП „Правото“ в предаването „Денят започва с Г. Л.“, а именно поради изчерпване на ефирното време по време на кампанията, поради късно подадена от партията заявка. От доказателствата по преписката се установява, че ПП „Правото“ няма подадена заявка за участие в предаването „Денят започва с Г. Л.“ нито на 02.03.2021г., нито на 03.03.2021г., нито на 04.03.2021г.

Във връзка с изборите за президент и вицепрезидент и изборите за народни представители, провели се на 14.11.2021г. Б. е сключила 2 предизборни споразумения по чл.189, ал.4 от Изборния кодекс. И двете Споразумения са подписани от ПП „Правото“ и са одобрени с решения на ЦИК. Страните по Споразумението са се съгласили, че предизборните кампании в програмите на Б. ще се провеждат в съответствие със Споразуменията. КЗД констатира, че М. К. е обжалвала в срок Решение №732-НС/12.10.2021г. на ЦИК, с което е одобрено Споразумението от 08.10.2021г. за отразяване на предизборната кампания за народни представители на 14.11.2021г., но Върховният административен съд е оставил жалбата ѝ без разглеждане като недопустима. Установява се още, че от ПП „Правото“ са подали заявка за участие на 13.10.2021г. в 22:29 часа, и партията се явява 16-та по ред, а съгласно регламента на Споразумението, предимство имат първите заявили по време. От приложения и приет като доказателство Пълен списък на участвалите кандидати за президент или народни представители за изборите на 14.11.2021г., се установи, че заявките участие, но не участвали, не е само ПП „Правото“, а са още две Политически партии (ПП ВОЛЯ и ПП БНО) и един Инициативен комитет (ИК П. Н.).

В Решение №645-ПВР/НС/29.09.2021г. на ЦИК относно условията и реда за провеждане на предизборна кампания в изборите за президент и вицепрезидент на републиката и за народни представители на 14 ноември 2021г. е предвидено, че при нарушаване на реда за провеждане на предизборната кампания, от доставчиците на медийни услуги партиите, коалициите и инициативните комитети могат да подадат жалба до Централната избирателна комисия, която разглежда жалбата и се произнася с решение, което подлежи на обжалване пред Върховния административен съд по реда на чл.58 от Изборния кодекс.

С Решение №758-ПВР/НС/17.10.2021г. ЦИК е приела Правила за отразяване от Българска национална телевизия и Българско национално радио проявите на кандидатите за президент и вицепрезидент на републиката и за народни представители в изборите на 14 ноември 2021г., регистрирани от партиите, коалициите и инициативните комитети по време на предизборната кампания. В т.27 ясно е посочено, че при нарушаване на реда за провеждане на предизборната кампания от Б. и БНР партиите, коалициите и инициативните комитети чрез лицата, които ги представляват, или чрез упълномощени от тях лица могат да подадат жалба в срок до 24 часа след излъчване на съответното предаване по реда на Решение №645-ПВР/НС/29.09.2021г.“

Установено е, че и в двете Споразумения за отразяване на предизборната кампания, в чл.3 изрично е предвидено, че Б. ще приема заявки за излъчване на форми на предизборна кампания, заплащани чрез медийни пакети, едва след оповестяване на решение на ЦИК относно определяне на партиите, коалициите и инициативните комитети, които имат право да ползват медийни пакети. Между Б. и ПП „Правото“ е сключен договор №4879/22.10.2021г., който е одобрен от ЦИК, за предоставяне на медийни услуги - платено интервю в Сутрешния блок „Денят започва“ 25.10.2021г. Страните по този договор са подписали протокол за приемане изпълнението на медийната услуга, при което са констатирани, че услугата е изпълнена в пълен обем и без недостатъци. За ПП „Правото“ протоколът е подписан от председателя на партията М. К., а за Б. е подписан от директора на Дирекция „Търговска дейност и комуникации“ О. Д.. Между Б. и ПП „Правото“ е сключен още един договор - също утвърден от ЦИК, за предоставяне на медийни услуги - платено интервю в Сутрешния блок „Денят започва“ 03.11.2021г. Във връзка с този договор, страните по него са подписали протокол за приемане изпълнението на медийната услуга, при което са констатирани, че услугата е изпълнена в пълен обем и без недостатъци. За ПП „Правото“ протоколът отново е подписан от председателя М. К., а за Б. е подписан от О. Д. - директор на Дирекция „Търговска дейност и комуникации“. На основание сключените две споразумения от 08.10.2021г. за отразяване на двете предизборни кампании за президент и вицепрезидент и за народни представители, Българската национална телевизия излъчила в програма „Б. 1“ и програма „Б. 4“ безплатно в полза на ПП „Правото“ заключително обръщение на кандидата за президент на 12.11.2021г., както и заключителен клип в кампанията за избор на народни представители - пак на 12.11.2021г. Установи се, че от ПП „Правото“ не са се възползвали от възможността и не са подали за излъчване нито встъпително обръщение на

кандидат-президента, нито встъпителен клип в кампанията за избор на народни представители.

За да е налице проява на дискриминация или тормоз по смисъла на ЗЗДискр., е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр. В този смисъл, не е достатъчно да се установи неблагоприятно третиране на определено лице или лица, а е необходимо да се докаже още, че това неблагоприятно третиране е извършено по някой от признаците, очертани в чл. 4 от ЗЗДискр., като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение, в случая неблагоприятно третиране, и причината за него, която при всички случаи следва да се изразява в признак по цитирания чл. 4 от закона. Конкретно в областта на информацията в публичното и медийно пространство това неравенство би се изразило в публикации, изказвания и други материали, които субективно, невярно и тенденциозно да изопачават, внушават или насаждат унижение или подценяване на лице или група лица по защитени признаци – „политическа принадлежност“, „лично положение“ и „обществено положение“. Или както е заявена претенцията от жалбоподателката отказ на ответниците на платено или безплатно участие в предавания и диспути по повод избори за президент и избори за народни представители.

От доказателствата по административната преписка, както и по делото обаче не е установява да е отказано на М. К. и ПП „ПРАВОТО“ участия, вкл. представяне на политическите възгледи и проекти от страна на Б. или Г. Л.. Вярно е, че предоставеното медийно време не е било неограничено, но последното е в зависимост от Закона, административни актове (Споразумения) и договори (частнопрани актове). Така, в случаите когато по вина на жалбоподателката не са се осъществили участия, дали поради закъсняла заявка или неизготвяне на презентации (клипове), не може да се определи като неблагоприятно третиране. Аналогично е и по отношение на случаите, при които по независещи от ответниците причини не са предоставени медийни услуги.

По време на предизборната кампания, М. П. К. - кандидат за президент и за народен представител и председател на ПП „Правото“ е изложила оплаквания, че в Б. отказват да й предоставят възможност за участие предизборни предавания, включително в предаването „Денят започва с Г. Л.“ тъй като датите вече са заети от други партии, които са подали заявките си преди ПП „Правото“, която ползва медиен пакет по чл. 178 от ИК, но нейната партия не може своевременно да подаде заявка по медиен пакет, тъй като тези медийни пакети още не са определени с решение на ЦИК. Писмено жалбоподателката К. е била надлежно уведомена, за независещите от Б. обстоятелства, които възпрепятстват желаното от нея участие в предизборни предавания със средства от медиен пакет. С Решение на ЦИК е било предвидено до 13.10.2021г. ЦИК да определи участниците в изборите, които имат право на медиен пакет, както и конкретните суми. Решението е било прието на 15.10.2021г. и публикувано в 18:23ч. на официалната страница на

ЦИК, като в това време партиите, които заплащат медийните си услуги пряко от своя бюджет, са заявявали своите участия и по този начин възможностите на специализираните предизборни предавания се изчерпали.

Предвид изложеното съдът намира, че не е налице неблагоприятно третиране по отношение на М. К. в лично качество и като представител на ПП „ПРАВОТО“.

Що се касае до оплакванията, свързани със заинтересованата страна О. Д., съдът споделя изводите на КЗД. Не се спори, че между М. К. и О. Д. е възникнал конфликт по време на предизборната кампания за изборите на 14.11.2021г. Установява се обаче, че този конфликт се породил от факта, че К. нарушила противоепидемичните мерки въведени със заповед на министъра на здравеопазването, както и правилата за работа в Б.. След отправена молба към К. да си постави предпазна маска и да спазва необходимата дистанция, жалбоподателката започнала да обвинява на висок тон Д. и други служители в отдела за „политическа дискриминация“, „лично отношение“ и т.н. Етичната комисия на Българската национална телевизия, разгледала твърденията на М. К. по отношение на О. Д., и след изясняване на случая, е било установено, че не са нарушени конкретни етични норми от Етичния кодекс на работниците и служителите в Б..

Съгласно §1, т. 1 ДР на ЗЗДискр. "Тормоз" е всяко нежелано поведение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, принизяваща, унижителна, обидна или застрашителна среда. Изказването, в какъвто смисъл са твърденията на К. по отношение на Д., е поведение, изразено словесно, но за да бъде квалифицирано като тормоз е необходимо да се установи дали процесното деяние е целяло или постигнало като резултат създаването на враждебна, обидна или застрашителна среда и дали е накърнило достойнството на лицето или група лица. От данните по делото се установява, че случаят е конкретен и касае присъствие на К. в служебно помещение и липсата на поставено средство за защита. Отново не е налице привръзка към защитен признак. Въведените със заповед на министъра на здравеопазването противоепидемични правила и вътрешните правила на институцията (Б.), докато не бъдат обявени за невалидни или дискриминационни, са задължителни за съблюдаване. Извън което съдът счита, че обидата и заплахата“, каквато претенция е изложена, се санкционират по друг ред.

В обобщение по преписката не се установява да са извършени дискриминационни действия или дискриминационно поведение от страна на ответниците. Същите се основават на закони и приети правила. В тази връзка съдът намира за уместно да посочи, че в случай, че жалбоподателката възприема правилата за диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица, и като цяло дискриминиращи, то следва по надлежният ред да ги оспори.

При гореизложените съображения се налага извода, че оспорения административен акт е издаден при липса на съществени процесуални нарушения и в съответствие с материалния закон, поради което подадената жалба следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 АПК съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. П. К., председател и представляващ политическа партия „ПРАВОТО“ срещу Решение № 145/18.04.2023г. по преписка № 19/2022г. на Комисията за защита от дискриминация, 5 членен разширен състав, като неоснователна.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните. ПРЕПИС от решението да се връчи на страните на основание чл. 138 АПК.

СЪДИЯ: